

Vergaderjaar 2025–2026

32 317

JBZ-Raad

Nr. 997

**VERSLAG VAN EEN WERKBEZOEK AAN POLEN DOOR EEN
DELEGATIE UIT DE VASTE COMMISSIE VOOR ASIEL EN MIGRATIE
VAN 15 TOT EN MET 17 FEBRUARI 2026**

Vastgesteld 10 maart 2026

Verslag werkbezoek Polen en Frontex

Een delegatie van de vaste commissie voor Asiel en Migratie heeft van 15 tot en met 17 februari 2026 een werkbezoek gebracht aan Polen en het EU-agentschap Frontex in Warschau. Het doel van dit bezoek was onder meer ter plekke geïnformeerd worden over de bewaking van de Europese buitengrens en de impact van hybride dreigingen. De delegatie bezocht de grens tussen Polen en Belarus en heeft in Warschau ontmoetingen gehad met Poolse parlementariërs en ngo's. Tevens heeft de delegatie een bezoek gebracht aan Frontex, het Europees Grens- en kustwachtagentschap dat zetelt in Warschau.

De delegatie bestond uit de leden Boomsma (JA21, delegatieleider), Bamenga (D66), Westerveld (GroenlinksPvdA), Russcher (FvD) en Lammers (groep Markuszower). De delegatie werd begeleid door de heer Kling (griffier) en de heer Middelkoop (EU-adviseur).

Briefing ambassadeur en ontmoeting Poolse parlementariërs

Het werkbezoek startte op zondag 15 februari met een gesprek op de Nederlandse ambassade te Warschau. Ambassadeur Jennes de Mol verzorgde een briefing over de actuele politieke situatie in Polen en bredere geopolitieke ontwikkelingen in de regio. Daarna gaf mevrouw Saray Indenkleef, ambassadesecretaris, een toelichting op de migratie- en veiligheidssituatie in Polen, met name aan de oostgrens. Verder is gesproken over Poolse migranten in Nederland en de opvang van Oekraïners in Polen. Aansluitend was er een informele kennismaking met diverse leden van het Poolse parlement, de Sejm en andere Nederlandse diplomaten gestationeerd in Warschau.

Bezoek Belarussische grens

Maandag 16 februari is de delegatie afgereisd naar de grens met Belarus. Tijdens een bezoek aan het hoofdkwartier van de grenswacht voor het district Podlaski, kreeg de delegatie uitleg van de regionaal commandant, brigade-generaal Sławomir Klekotka, over de wijze waarop Polen de Oostgrens bewaakt en de manier waarop Belarus migranten uit met name het Midden-Oosten en Afrika inzet om de grens te destabiliseren. In samenwerking met mensensmokkelaars worden migranten door Belarus ingevlogen en vervolgens naar de Poolse grens vervoerd. De migranten krijgen ladders en slijptollen en worden gemaand de fysieke barrières te beklimmen.

In 2025 waren er 28.000 pogingen om de grens over te komen, waarbij er van moet worden uitgegaan dat dezelfde migranten meerdere keren proberen Polen binnen te komen. Het is echter onbekend van hoeveel dubbelingen er precies sprake is. De inzet van migranten als geopolitiek drukmiddel gaat gepaard met andere vormen van hybride dreigingen, waaronder disinformatie en cyberaanvallen. Het achterliggende doel lijkt te zijn Polen af te leiden van de verdediging van de Suwałki-corridor. Deze corridor is van strategisch belang voor de NAVO als de enige landverbinding van de Baltische staten met de rest van Europa.

Ter verdediging heeft Polen fysiek en elektronische barrières gebouwd langs grote delen van de grens met Belarus. De fysieke barrières betreffen hekken van zo'n vier meter hoog, uitgerust met prikkeldraad. In de toekomst wordt een tweede hek gebouwd, vlak achter de eerste linie hekken. Daarachter ligt een bufferzone die verboden gebied is, behalve voor de Poolse autoriteiten en lokale bewoners. De Poolse grenswacht en het leger is op grote schaal aanwezig in het grensgebied en heeft geïnvesteerd in technologische surveillance, waaronder drones en camera's en een uitgebreid monitoringscentrum.

Migranten die de oostgrens overkomen, worden niet tot de asielprocedure toegelaten en direct teruggeleid naar Belarus. Polen heeft in 2025 wetgeving ingevoerd die een juridische grondslag voor dit beleid biedt. Een aantal migranten heeft daarop juridische procedures gestart. In dat verband heeft Europees Hof van de Rechten van de Mens Polen opgedragen een aantal van deze migranten voorlopig toe te laten en op te vangen, in afwachting van een definitieve beslissing van het Hof over de rechtmatigheid van de directe terugleidingen.

Onder begeleiding van de Poolse grensbewaking reisde de delegatie vervolgens naar het grensgebied met Belarus, in de buurt van het dorp Jałówka. De delegatie bezocht de bufferzone en aanschouwde de opgeworpen barrières en kreeg verdere toelichting door de commandant en zijn officieren. De situatie was op dat moment rustig, mede vanwege de strenge weersomstandigheden. De delegatie keerde daarna terug naar Warschau.

Bezoek Frontex

Op dinsdag 17 februari bezocht de delegatie het hoofdkwartier van het Europees agentschap voor grens- en kustbewaking Frontex. De delegatie werd ontvangen door Hans Leijtens, uitvoerend directeur, en Stefano Failla en Lotje van der Made, beiden werkzaam bij Frontex. De heer Leijtens lichtte toe dat Frontex het enige executieve agentschap is van de EU, met operationele taken en bevoegdheden. Frontex is altijd ondersteunend aan lidstaten. Daarbij stelt het agentschap prioriteiten zoveel mogelijk evidence-based. Daarnaast werkt Frontex ook intensief samen

met de landen op de Westelijke Balkan en Moldavië. De heer Leijten lichtte verder toe dat de Europese Commissie na de zomer met een voorstel komt om Frontex uit te breiden, zowel in mankracht als taken. In het Meerjarig Financieel Kader 2028–2035 wordt het budget van Frontex naar verwachting ook aanzienlijk opgehoogd.

Vervolgens kreeg de delegatie een toelichting van de heer Failla en mevrouw Van der Made over ontwikkelingen in het grensbeheer, onder andere actuele risico's door instabiliteit in o.a. Sudan, Iran en Zuid-Amerika. Ook werd stilgestaan bij digitalisering van grensbewaking en het niet consequente gebruik van Europese databanken bij legale grenspassages. Tot slot kreeg de delegatie een rondleiding door het hoofdkwartier van Frontex waarbij beelden werden getoond van verschillende grensgebieden van de EU en werd toegelicht op welke manier deze beelden worden geanalyseerd.

Gesprek maatschappelijke organisaties

Het laatste programma onderdeel was een gesprek met maatschappelijke organisaties actief in Polen, waaronder UNHCR, de Helsinki Foundation for Human Rights, het Polish Migration Forum en Ukrainski Dom. Babiche Routledge, Co-Coordinator Child Protection UNHCR Poland, vertelde over hun samenwerking met de Poolse autoriteiten en andere ngo's om de bescherming en inclusie van vluchtelingen te verbeteren, en in het bijzonder het bevorderen van welzijn van kwetsbare kinderen. Zo monitort de UNHCR grensgebieden en opvanglocaties en bewaakt het de mensenrechtennormen in asielprocedures. Agnieszka Kosowicz, bestuursvoorzitter van het Polish Migration Forum, vertelde over de obstakels in hun werk voor de ondersteuning, integratie en gemeenschapsopbouw van migranten en vluchtelingen in Polen.

Myroslava Keryk, bestuursvoorzitter van Ukrainski Dom, lichtte toe dat hun organisatie zich richt op het bieden van ondersteuning, integratie en gemeenschapsvorming voor Oekraïense migranten en vluchtelingen in Polen. Daarnaast sprak Keryk in het bijzonder over de recente ontwikkelingen in Polen als het gaat om desinformatie en haatcrime jegens Oekraïense vluchtelingen in Polen en hoe deze ontwikkelingen de discussie over de opvang en integratie van Oekraïners in Polen beïnvloedt. Zo is Keryk zelf ook meerdere keren al slachtoffer geweest van desinformatiecampagnes, zeer waarschijnlijk afkomstig uit Rusland. Maria Poszytek, mensenrechtenadvocaat bij de Helsinki Foundation for Human Rights, stond stil bij hun bijdrage aan het publieke debat op het gebied van de bevordering van mensenrechten zoals juridisch onderzoek en adviezen over wetgeving in Polen en daarbuiten.

Na dit programmaonderdeel keerde de delegatie weer terug naar Nederland. De delegatie dankt de medewerkers van de Nederlandse ambassade in Warschau voor de uitstekende ondersteuning van dit werkbezoek en de gesprekspartners voor hun tijd en inbreng.

De delegatieleider,
Boomsma

De griffier,
Kling